

COLUMN 29 april 2023 – Messen en jongeren

Toen Richard de Mos vorige week in het tv-programma Buitenhof te gast was werd hem gevraagd wat hij zou doen als hij niet meer terug zou komen in het college van B&W. Hij antwoordde toen: "Dan ga ik oppositie voeren met scherpe messen". Zo ziet u maar: Het zijn niet alleen jongeren die met messen dreigen, het dreigt nu zelfs het IJspaleis te bereiken.

Maar zonder dollen. Het gebruik van messen door groepen jongeren is een serieus probleem. Op de website van de gemeente Den Haag kun je terugvinden hoe vaak dit fenomeen de aandacht van het stadsbestuur heeft gehad de afgelopen 30 jaar. Als je het trefwoord 'jeugdbende' intoetst krijg je 122 hits. Als je 'steekwapens' intoetst 88 hits en 'messen' levert 177 hits op.

Het eerste bericht dat ik vond stamt uit 1994 en gaat over de Crips en de Bloods:

In een onderzoek in opdracht van het stadsbestuur valt te lezen dat Haagse jongeren in 1989 zelf een gang hadden opgericht, naar het voorbeeld van de Crips, een jeugdgroep ontstaan in Los Angeles die was voortgekomen uit de Amerikaanse hiphopcultuur. De Haagse gang was de eerste Cripsbende in Nederland en noemde zich de Crazy Underground Criminals. Enige tijd later werden ook de eerste Blood-gangs opgericht. Naar Amerikaans voorbeeld kreeg elke stadswijk zijn eigen posse. Zo had je in Den Haag een posse in Spoorwijk, een in de Schilderswijk, een in Laakkwartier-Noord, enzovoort. Het ging om een subcultuur met een eigen stijl van kleden, zoals bandana's, gymschoenen, sportjacks en honkbalpetjes. De Crips droegen blauwe kleding, en de Bloods gingen in het rood gekleed. Deze groepen ontwikkelden ook een eigen taalgebruik, speciale handtekens, tatoeages en graffiti. De oprichter van die eerste Nederlandse Cripsbende was Delano R. Hij is niet alleen een van de eerste gangsterrappers van Nederland, maar ook voormalig president van de omstreden motorclub Caloh Wagoh. Hij is door de rechter veroordeeld voor levenslang, omdat hij zou hebben gefungeerd als 'moordmakelaar' en liquidaties heeft laten uitvoeren in opdracht van Ridouan Taghi.

Zijn jongere broertje, Ricardo R., raakte in 1989 betrokken bij een vechtpartij tussen een groep Rotterdammers en een groep Hagenaars voor de ingang van een discotheek in Den Haag. Ricardo R. steekt iemand met een dertig centimeter lang mes in zijn hartstreek, die ter plekke overlijdt. Ook toen al was sprake van zwaar geweld en de ervaring leert dat sommige leden van deze jeugdgroepen kunnen uitgroeien tot zware criminelen.

Tegen deze achtergrond is het verbazingwekkend dat er al die tijd geen stevige aanpak is geweest van politie, justitie en de politiek. Er is destijds wel wat onderzoek gegaan en er is wat extra inzet van jongerenwerkers en politie gepleegd, maar dat had niet heel veel om het lijf. Aandacht is er in die tijd wel voor jeugdbendes die de Haagse binnenstad zouden terroriseren. Met name rond de winkelcentra en op koopavond. Ook er is aandacht voor jongeren in het Belgisch Park in Scheveningen die onder invloed van drank en softdrugs met messen zouden zwaaien en uitzwermen richting de boulevard.

Jarenlang is er weinig politieke aandacht voor het onderwerp, maar dat verandert in 2019 als Den Haag wordt opgeschrikt door dodelijke steekincidenten in Laak en op Scheveningen. Uit onderzoek en publicaties hierover blijkt dat er een zekere relatie is met de eerder genoemde Crips en Bloods, die al die tijd zijn blijven bestaan. Ook is er een relatie met een vorm van gangsterrap, drillrap geheten.

Het college komt al snel met een analyse van de situatie en een onderzoek naar drillrap. Het leidt tot het Haags actieplan Wapens en jongeren. Een stevig actieplan met 12 verschillende maatregelen om het gebruik van wapens door jongeren tegen te gaan. Het heeft 30 jaar geduurd, maar dan heb je ook wat.

We moeten niet de illusie hebben dat criminele jeugdbendes en wapengeweld door jongeren volledig uit te bannen zijn. Wel kan veel schade worden beperkt met een stevige aanpak die zowel repressief als preventief is en die oog heeft voor de persoonlijke achterstandssituatie van veel van deze jongeren. Daarnaast moet er oog zijn voor het feit dat jongeren vooral online met elkaar communiceren, dat deze digitale cultuur vaak giftig kan zijn en –niet onbelangrijk- dat er veel te weinig plekken in de stad zijn waar jongeren bij elkaar kunnen komen.

Jongeren heb je in vele soorten en maten. In mijn jeugd had je nozems, rockers, kikkers, kackers, alto's, hippies, halfstarken, provo's, soulknakkers, wavers, punkers, skinheads, skaters, gothics, gabbers en noem maar op. De meeste van die jongerenculturen gingen gepaard met een eigen kledingstijl en muzieksmaak. En sommige van die groepen ontwikkelden zich tot jeugdbendes, waar geweld niet geschuwd werd. In Den Haag had je in de jaren '60 bijvoorbeeld de Kikkers en de Plu, twee jeugdgroepen die elkaar geregeld met fietskettingen en messen te lijf gingen. Ze waren niet de enige, bijna iedere buurt in Den Haag had in die tijd z'n eigen gewelddadige jeugdbende die bewapend de straat op ging. Niks nieuws onder de zon dus.

De recente politieke aandacht en druk heeft geleid tot het Haags actieplan Wapens en jongeren en is zeker nog niet perfect. Wel hoop ik dat deze aanpak structureel wordt en niet het zoveelste incidentele lapmiddel. De geschiedenis laat zien dat als er niet tijdig en structureel wordt ingegrepen, sommige jongeren kunnen uitgroeien tot grote jongens binnen de georganiseerde misdaad. Misdad die gepaard gaat met nietsontziende maffiapraktijken met dodelijk geweld. Dat kunnen we niet laten gebeuren.